800 lat zakonu franciszkańskiego

Wpisany przez o. Józef Makarczyk OFM Conv
03.10.2009 21:13

Święty Franciszek z Asyżu żył 44 lata. Pierwszą połowę swojego życia spędził całkowicie beztrosko. Mając 19 lat, przeszedł wewnętrzne nawrócenie i podjął decyzję o życiu według Ewangelii Jezusa Chrystusa. Zafascynowany podczas Mszy św. w dzień św. Macieja słowami Ewangelii o rozesłaniu apostołów (Mt 10, 7-14), rozpoznał swoje powołanie do życia apostolskiego i za pozwoleniem biskupa poświęcił się przepowiadaniu pokuty i pokoju. W epoce, w której roiło się od ruchów kontestacyjnych, Franciszek stworzył podwaliny pod odnowę religijną polegającą na świadectwie życia, a nie na buntowniczych odezwach. Jego sposób życia rychło zainspirował wielu młodych chrześcijan ze wszystkich warstw społecznych. Z tego tchnienia Ducha zrodził się Zakon Braci Mniejszych. † Pierwszych dwunastu braci Franciszek nazwał po prostu «pokutnikami z Asyżu». Na samym początku była ich zaledwie garstka. W 1209 r. Franciszek udał się do Rzymu, aby uzyskać aprobatę dla sposobu życia jego braterstwa i uzyskał ją w formie ustnego potwierdzenia od papieża Innocentego III. W 1221 roku obliczono, że na kapitułę przybyło już ok. 5 tysięcy braci franciszkanów z całej Europy.

W 1223 roku Franciszek ułożył ostateczną wersję Reguły dla zakonników, którą zatwierdzili bracia na kapitule generalnej, a później 29 listopada sam papież Honoriusz III bullą «Solet annuere». Dość szybko Zakon zapuścił korzenie w różnych krajach europejskich i w Ziemi Świętej, utwierdził się, dotykając niejednokrotnie szczytów heroicznego ubóstwa.

W pierwszym okresie po śmierci Franciszka tj. 03.10.1226, powstał głęboki podział w Zakonie między tymi, którzy byli najbliżsi Ojcu i Założycielowi, zachowując dużą dozę pierwotnego entuzjazmu i zapału, a tymi, którzy stanowili już większość Zakonu, odpowiadających na mocno odczuwane potrzeby Kościoła świętego. Tym, który uporządkował ten rozdźwięk, był minister generalny św. Bonawentura z Bagnoreggio (1217 - 1274), którego nie bez racji historia określa mianem drugiego założyciela Zakonu.

Na uwagę zasługuje rozwijający się u schyłku XIII wieku w łonie Zakonu, liczącego już przeszło 30 tys. franciszkanów, ruch tzw. spirytuałów. Wielu z nich w późniejszym czasie stworzy pierwszą linię tzw. obserwancji. Będzie ona istnieć w łonie wspólnoty konwentualnej przez stulecia, a św. Bernardyn ze Sieny, wikariusz generalny Zakonu (1438-1453), wyniesie ją na szczyt prestiżu i skuteczności działań apostolskich.

Papież Leon X zwołuje w Rzymie na Zielone Świątki 1517 roku kapitułę wszystkich franciszkanów, zarówno tych, którzy stanowią wspólnotę zakonu (konwentualnych), dzierżących przywództwo nad obserwantami, jak i tych ostatnich. Przy zaskoczeniu wszystkich obserwanci otrzymują tytuł Braci Mniejszych Regularnej Obserwy i odbierają pieczęć Zakonu. W ten sposób decyzja papieża Leona X rozbija Zakon na dwa autonomiczne ugrupowania: konwentualnych i obserwantów, bowiem do 1517 roku ruch franciszkański miał jednego generała, zawsze wybieranego spośród konwentualnych, a od tego momentu mamy dwóch generałów dla braci konwentualnych i obserwantów.

Wśród tych reform odnajdziemy również odłam Mateusza z Bascio, który zapoczątkował tzw. kapucynów. Zanim otrzymają w 1528 roku od papieża Klemensa VII formalne zezwolenie na ukonstytuowanie się w autonomiczną rodzinę franciszkańską, chronią się oni pod skrzydła franciszkanów konwentualnych, co zapewne jest znakiem, że św. Franciszek zawsze stara się łączyć wszystkich swoich duchowych synów.

Podział na powyższe trzy rodziny pozostał po dzień dzisiejszy i odnajdujemy go w Zakonie Braci Mniejszych, Zakonie Braci Mniejszych Konwentualnych oraz w Zakonie Braci Mniejszych Kapucynów.